Poštnina plačana v gotovini

Leto LXXII., št. 10 a — Ljubljana, petek 13. januarja 1939 — Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Kunčljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po razgovorih Chamberlaina in Mussolinija:

Nobenih presenečenj v Rimu

Razgovori angleških in italijanskih državnikov so bili v glavnem že zmeči zaključeni in niso bili sprejeti nikaki pomembnejši sklepi

RIM, 13. jan. AA. Havas: **Potrjujejo se vesti, da italijansko-angleški razgovori niso dali nobenih pozitivnih rezultatov. Vsak čas se pričakuje uraden komunike o sestanku. Pri pogajanjih včeraj popoldne v palači Venezia sta Chamberlain in Mussolini, kakor poročajo obveščeni krogi, zelo malo govorila. Italijanski zunanji minister grof Ciano je razlagal italijansko stališče, lord Halifax pa angleško v pogledu važnih evropskih in sredozemskih vprašanj.**

RIM, 13. jan. AA. **V političnih krogih vlada splošno mnenje, da so pogajanja v Rimu tekla v prisrčnem ozračju, dasi niso bili sprejeti pomembnejši sklepi. Smatrajo, da je Mussolini obširno govoril o španskem vprašanju ter zahteval, da se generalu Francu prizna pravica vojskujoče se stranke. Italija bi nato umaknila iz Španije svoje prostovoljce.**

RIM, 13. jan. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Šef italijanske vlade in angleški premier sta vodila v toku zadnjih dveh dni dolge in prisrčne razgovore v prisotnosti grofa Ciana in lorda Halifaxa. Važnost sestanka v Rimu je v glavnem v tem, da so predstavniki dveh imperijev prišli do osebnega stika v duhu enakopravnosti dveh imperijev. Zasluga angleškega predsednika vlade Chamberlaina je v tem, ker je razumel novi čas ter stopil vanj z vso odločnostjo in prepričanjem o potrebi priznanja novega ravnovesja. Ta zdravi in plodonosni realizem angleškega državnika je imel za posledico dva markantna dogodka v zgodovini Evrope, namreč sporazum z dne 16. aprila 1938 z italijanskim imperijem ter monakovski mir. Na ta način je bila izvršena velika revizija prejšnjega ravnovesja in to v splošnem interesu Evrope. Chamberlain se je zelo odločno uprl uporabljati pri svojih političnih stremljenjih metodo vojne. Bilo je jasno, da sistem Versaillesa in sistem Ženeve, ki so imobilizirali zgodovino ter jo postavili na pozicije, ki so že 20 let stare, ni mogoče uporabiti proti Italiji, kateri so bile postavljene ovire njeni kolonialni ekspanziji. Teh metod ni mogoče uporabiti niti proti Nemčiji, ki je bila odrinjena tako rekoč v krog malih držav. Izgledalo je že, da postaneta tako zvani demokratski sistem na eni in nacionalsocialistični sistem na drugi dva sistema sovraštva in vojne ter da Evropa stoji na razpotju. Chamberlain je bil tako intuitiven, da je začutil novi čas ter je zavzel odločno stališče proti vsem ekstremističnim in vojnim strujam. Priznati je treba Chamberlainu pred zgodovino veliko zaslugo, ki jo je napravil svetu. Italijanski imperij in njegova vojna sila morata biti odslej stvarnost, o kateri se bo vodilo računa tako v Evropi kakor izven nje. Italijanski imperij je nova stvarna evropska in sredozemska sila, katere moč se čuti tudi izven Evrope. Vsi poskusi, da se te stvarnosti ne priznajo, so končali klavrno. Ravno tako ni mogel Chamberlain v pogledu Nemčije voditi druge politike, kakor politiko pravice in splošnih interesov, kajti če to ne bi bil napravil, potem bi moral voditi vojno politiko.

Te dni so bile torej začrtane nove osnove dveh cesarstev. Pri tem pa se ne sme pozabiti odločno in lojalno stališče Nemčije, s čimer se ponovno potrjuje življenska in plodonosna sila osi Rim-Berlin, ki predstavlja močan in nedeljiv sistem v službi ohranitve novega miru, zasnovanega na pravici.

V Berlinu so zadovoljni

LONDON, 13. jan. AA. Po dosedanjih vesteh iz Rima ni mogoče jasno določiti v kakšni smeri in v kakšnem ozračju so se stvarno vodila pogajanja v Rimu. Zunanje ministrstvo je dobilo danes samo brzojavno poročilo, ki pa v glavnem omenja samo zunanji okvir dogodkov. Poročilo presoja dosedanja pogajanja optimistično. V angleških merodajnih krogih računajo, da bo italijanska vlada izrazila svoje želje v konkretni obliki, ker je to nujna potreba nadaljnega delovanja in zavarovanja italijanskega imperija v bazenu Sredozemskega morja. Angleški krogi trdijo, da sicer Chamberlain v Parizu ni prevzel nobene formalne obveznosti v tej ali oni smeri, da se pa vendar trudi voditi računa o interesih in razpoloženju Francije. Angleški krogi so mnenja, da bi jasna zmaga generala Franca izključila potrebo angleškega posredovanja med Francijo in Italijo.

Don Juan prince Asturski

ki naj bi postal bodoči španski kralj, ako pride v Španiji do obnove monarhije, o čemer se sedaj vodijo diplomatska pogajanja. Velesile ne bi imele nič proti obnovi monarhije v Španiji, ker pričakujejo, da bi to napravilo konec bratomorni državljanski vojni

Dr. Stojadinović na povratku v Beograd

CURIH, 13. jan. e. Včeraj popoldne je ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović odpotoval v spremstvu šefa svojega kabineta dr. Dragana Protiča iz Curiha. Na postajo sta ga spremila jugoslovenska poslanika v Rimu in Ženevi Boško Hristič in dr. Ivan Subotič, jugoslovenski konzul v Curihu dr. Ante Pavelič, člani jugoslovenske kolonije in več dam v slovenskih in hrvatskih narodnih nošah. Dr. Stojadinovič prispe drevi v Beograd.

Potovanje Chvalkovskega v Berlin

Takoj po obisku madžarskega zun. ministra se bodo v Berlinu pričela pogajanja s ČSR

PRAGA, 13. jan. e. V obveščenih krogih doznavajo, da je v Prago dospel poziv za nameravani obisk Chvalkovskega v Berlinu. Ni še točno določen čas tega obiska, toda verjetno je, da bo Chvalkovski odšel v Berlin najbrž po obisku madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja. Zunanjega ministra Chvalkovskega bo spremljalo na njegovem potovanju več češkiih strokovnjakov, ker bodo v Berlinu v prvi vrsti razpravljali o gospodarskih vprašanjih.

Preiskava o židovskem premoženju na Slovaškem

Bratislava, 13. jan. w. Organ Hlinkove garde »Slovenska svoboda« zahteva, naj se uvede preiskava o tem, odkod izvira premoženje Židov in svobodnih zidarjev. Mnogo sedanjih židovskih kapitalistov je bilo l. 1914 še popolnoma revnih. Predvsem naj se ugotove vojni dobičkarji in vse na nepošten način pridobljeno premoženje naj se zapleni v korist države.

„Zbrojevka" razdržavljena

Praga, 13. jan. h. Češkoslovaška vlada je sklenila, da svojo večinsko udeležbo pri brnski tovarni orožja »Zbrojevka« prepusti zasebnemu kapitalu. Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji to transakcijo odobril. Delnice, ki so bile doslej v posesti države, bodo prepuščene finančni skupini, v kateri so tovarna smodnika »Eksplozija«, nadalje družba »Ferdinandova severna železnica«, Živnostenska in Anglopraška banka. Ostali del delnic je v posesti Škodovih tovarn.

Španija postane zopet monarhija?

Bivši kralj Alfonz se odpoveduje prestolu na korist princa Asturskega

PARIZ, 13. jan. e. Sprava med bivšim španskim kraljem Alfonsom XIII. in njegovo soprogo kraljico Viktorijo Evgenijo, do katere je prišlo te dni v Rimu, se v tukajšnjih krogih smatra kot pričetek akcije za restavracijo monarhije v Španiji. Poudarjajo, da Alfonz XIII, smatra svojo kraljevsko misijo za končano in da je svoje pravice in aspiracije prenesel na svojega sina Dona Juana, princa Asturijskega. Princ ima 25 let in je bil gojenec pomorske akademije v Dortmundu v Angliji. Poudarjajo, da ima Don Juan mnogo poznanstva v visokih angleških krogih in uživa splošne simpatije tako pri konservativcih, kakor pri liberalcih. Zelo priljubljen je tudi pri španskih nacionalistih in pri falangistih. Zatrjujejo, da kandidaturo Dona Juana sprejemajo enodušno vsi španski monarhisti. Govori se tudi, da je zanj tudi general Franco. Po vesteh iz Anglije bi eventuelna restavracija monarhije v Španiji naletela na razumevanje v angleških, kakor tudi v italijanskih krogih. Po pisavi »Daily Expressa« bi bil Mussolini pripravljen pristati na restavracijo v Španiji v primeru zmage generala Franca, angleški krogi pa bi želeli, da bi prišlo do tega celo pred Francovo zmago in da novi kralj prevzame nase nalogo, da spravi oba nasprotujoča si španska tabora.

Narodne manjšine v rumunski fronti

Ločene politične organizacije zabranjene

BUKAREŠTA, 13. jan. br. Z razpustom vseh političnih strank in osnovanjem vsedržavne »fronte narodne obnove« je postalo pereče tudi vprašanje narodnih manjšin. Po prvotnem načrtu bi mogli biti člani rumunske fronte samo Rumuni, ne pa tudi pripadniki drugih narodnosti. O tem so se več tednov vodila pogajanja z zastopniki nemške in madžarske narodne manjšine, ki so dovedla sedaj do sporazuma v tem smislu, da se nemška in madžarska narodna manjšina korporativno vključita v »fronto narodne obnove«. V mestih in drugih občinah, kjer je večina prebivalstva nerumunske narodnosti, lahko narodne manjšine osnujejo svoje posebne skupine. Tudi v vrhovnem vodstvu fronte bodo imeli Nemci in Madžari svoje zastopnike in sicer v direktoriju po 1, v vrhovnem narodnem svetu pa 6 članov. Stanovske organizacije narodnih manjšin se korporativno priključijo stanovskim korporacijam fronte. Izven fronte Nemci in Madžari ne smejo imeti nobenih političnih organizacij, pač pa so jim še nadalje dovoljene posebne prosvetne in socialne organizacije, v kolikor ne nasprotujejo s svojim delom in udejstvovanjem ciljem rumunske fronte.

DUNAJ, 13. jan. b. Listi poročajo, da so se ves pretekli teden vodila pogajanja med zastopniki rumunskih Nemcev ter rumunskim notranjim ministrom Calinescom in generalnim komisarjem za manjšinska vprašanja Dragomirom o korporativnem vstopu rumunskih Nemcev v novo ustanovljeno »fronto narodnega preporoda«. Pogajanja so se uspešno končala in je bil o njih ta teden podpisan poseben protokol z naslednjimi glavnimi določbami:

1. Rumunski državljani nemške narodnosti se v celoti včlanijo v novo fronto narodnega preporoda, ki bo imela v nemških krajih posebne nemške odseke; v vrhovnem svetu stranke bodo Nemci zastopani s 6 člani, v direktoriju pa z enim. Svoje zastopstvo pa bodo imeli sorazmerno tudi v tajništvu stranke. 2. Vse strokovne organizacije rumunskih Nemcev se v celoti priključijo odgovarjajočim državnim organizacijam, kakor so jih že ali jih še bodo uvedli posebni zakoni. Povsod jim je priznano sorazmerno zastopstvo. 3. Z izjemo političnih, smejo rumunski Nemci za vse svoje druge potrebe, kakor gospodarske, kulturne in socialne, imeti posebne organizacije.

BUKAREŠTA, 13. jan. Notranji minister Calinescu je imel snoči po radiu govor, v katerem se je bavil s cilji rumunske fronte. Naglasil je potrebo po združitvi vseh narodnih sil in ostro kritiziral bivše strankarske režime. Razpravljal je tudi o položaju narodnih manjšin in z zadovoljstvom ugotovil, da so se priključile rumunski fronti, ki predstavlja rumunsko formulacijo avtoritarnega režima.

Streli na nemško poslaništvo v Haagu

Berlin, 13. jan. h. Kakor poročajo večerni berlinski listi, je nemški poslanik v Haagu predložil oster protest zaradi napadov na nemško poslaništvo v Haagu in konzulat v Amsterdamu. Vsi listi pišejo z velikim ogorčenjem o teh dogodkih in dolže Žide, da skušajo na ta način sejati mržnjo proti Nemcem. Listi pozivajo vlado, naj odgovori s še ostrejšimi ukrepi proti Židom.

Haag, 13. jan. AA. Nizozemski zunanji minister je na zahtevo nemškega poslanika obljubil, da bo uvedena preiskava o zagonetnih napadih in strelih na domove nemških konzulov v Amsterdamu in Haagu. Poslopja nemškega poslaništva in nemških konzulatov so zastražena.

Amsterdam, 13. jan. AA. O streljanju na stanovanje uradnika nemškega konzulata piše »Telegraph«, da so sicer našli luknjo v zidu, da pa izstrelka ni bilo mogoče najti. Omenjeno luknjo bi mogel povzročiti tudi izstrelek iz otroške pištole. Preiskava se nadaljuje.

Amsterdam, 13. jan. e. Glasove o poskušenem atentatu na nemški konzulat v Amsterdamu spravljajo v zvezo z odkritjem luknje na oknu konzulata. Policija pa je izjavila, da so to luknjo v oknu najbrž napravili otroci, ko so se igrali s pištolami. Kljub temu je poslopje močno zastraženo, obenem pa vodijo najboljši kriminalisti Holandske odločno preiskavo. Dozdaj se jim še ni posrečilo atentatorja prijeti. vimi ostrimi ukrepi, zlasti če ugotove, da je napadalec res Žid. V Haagu Nemčija ne bo protestirala, ker je s Holandsko v dobrih prijateljskih odnošajih, na merodajnem mestu pa izjavljajo, da mora biti enkrat za vselej jasno, da nemški diplomati niso divjačina za Žide.

Čsl.-madžarski obmejni spori

Obojestranski ukrepi za zaščito reda in miru na meji — Madžarske grožnje

Praga, 13. januarja. AA. (ČTK). Madžarski odpravnik poslov v Pragi je obvestil danes češkoslovaško zunanje ministrstvo, da so madžarske vojaške oblasti v smislu češkoslovaških predlogov izdale potrebna navodila, po katerih civilistov, ki bodo nosili orožje, ne bodo puščali v bližino demarkacijske črte. Češkoslovaško zunanje ministrstvo je odgovorilo, da so tudi s češkoslovaške strani podvzeti enaki ukrepi, ter je predlagalo, da se češkoslovaško-madžarska mešana komisija sporazume glede nadaljnjega učinkovitega postopka.

Budimpešta, 13. januarja. e. Madžarski listi še vedno poročajo o krvavem spopadu pri Mukačevu in navajajo nove podrobnosti o tem spopadu, s katerimi skušajo dokazati popolno in izključno odgovornost češkoslovaške vojske. Poleg tega poročajo Madžari, da je blizu Užhoroda opažati koncentriranje ukrajinskih teroristov, ki so se pripeljali s kamioni in se skrili v gozdove pri Užhorodu

LONDON, 13. jan. e. »Daily Express« poroča iz Budimpešte, da je šef madžarske delegacije za likvidacijo incidenta pri Mukačevu izjavil šefu češke delegacije, da bi eventuelni novi incident pomenil vojno. V tem primeru bi madžarske čete vkorakale v Češkoslovaško in jo primorale, da izpolni svoje obveznosti.

Izmenjava ujetnikov

Praga, 13. jan. AA. Reuter. Sporazumno sta včeraj Češkoslovaška in Madžarska izmenjali ujetnike, ki so bili ujeti v bojih pri Mukačevu. Madžarska vlada je sprejela predlog češkoslovaške vlade, da se imenuje mešana komisija, ki bo preiskala vzroke dogodkov pri Mukačevu.

Poljska vlada priznava obstoj ukrajinskega problema

Izjava ministrskega predsednika Skladkovskega — Zavrnjene pritožbe Židov

VARŠAVA, 13. jan. e. Ministrski predsednik Skladkowsky je, odgovarjajoč na vprašanje narodnega poslanca iz Ukrajine Meloviča, izjavil, v svojem imenu, da poljska vlada smatra obstoj ukrajinskega naroda za stvarno dejstvo in nima namena, da bi Ukrajince raznarodovala. Odgovarjajoč na vprašanje židovskega poslanca Münzberga, ki se je pritožil zaradi položaja židovske manjšine na Poljskem, je Skladkowsky izjavil: Dan za dnem sem prisiljen, da odklanjam na stotine prošenj Židov iz Avstrije, Nemčije in Češkoslovaške, ki se za vsako ceno žele naseliti na Poljskem. Ko jih pozovemo, naj navedejo svoje razloge, pravijo, da si žele oddahniti čeprav samo za nekaj tednov v atmosferi reda, kjer jim nič ne grozi, ter da se hočejo po kratkem bivanju spet izseliti. Če ti nesrečniki smatrajo Poljsko za neke vrste Meko, potem so trditve narodnega poslanca Münzberga nasprotne ožividni resnici.

Trgovinska pogajanja s Francijo

PARIZ, 13. jan. Danes je jugoslovenska gospodarska delegacija s pomočnikom zunanjega ministra Milivojem Piljo na čelu obiskala v trgovinskem ministrstvu ravnatelja oddelka za trgovinske pogodbe Alphanda. Predsednik in člani delegacije so nato v velikih obrisih izmenjali misli o glavnih vprašanjih, ki bodo predmet razgovorov.

Bolgarija ne bo ustanovila drž. stranke

SOFIJA, 13. jan. e. V bolgarskem državnem proračunu za leto 1939 je bila predvidena tudi vsota 40 milijonov levov za dve novi ustanovi in sicer za direkcijo za propagando in za direkcijo za organizacijo omladine. Proti tej postavki so se izjavili o priliki načelne debate v proračunskih sejah poslanci opozicije in tudi nekateri vladni poslanci. Ozirajoč se na to razpoloženje v parlamentu je ministrski svet na svoji včerajšnji seji sklenil, da ta predlog umakne. Namen ustanovitve teh dveh institucij so nekateri krogi v inozemstvu tolmačili kot napoved, da bo v Bolgariji ustanovljena državna stranka, kar pa v resnici ni bilo nameravano. Po sklepu vlade, da umakne ta predlog je sedaj jasno, da o kaki državni stranki v Bolgariji ni govora.

Poljska se ne bo izneverila Nemčiji

Berlin, 13. jan. h. V zvezi s povabilom nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Varšavo naglašajo v berlinskih krogih, da polaga Poljska po zadnjem razgovoru poljskega zunanjega ministra Becka s kancelarjem Hitlerjem največjo važnost za ohranitev dobrih odnošajev z Nemčijo v duhu pogodbe, ki je bila sklenjena l. 1934. Tudi na nemški strani smatrajo to pogodbo za najboljši instrument pri urejevanju razmer v vzhodni Evropi. V berlinskih diplomatskih krogih smatrajo bližnji obisk nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Varšavi kot nov dokaz, kako malo so bile utemeljene trditve, da so se okrepili odnošaji med Poljsko in Rusijo. Nasprotno v prijateljskih odnošajih med Nemčijo in Poljsko ni prišlo do nikakih izpremememb.

Ruždi Aras imenovan za veleposlanika v Londonu

ANKARA, 13. jan. AA. Bivši turški zunanji minister Ruždi Aras je imenovan za turškega veleposlanika v Londonu.

Haitski konzul v Monakovu aretiran

MILAN, 13. jan. AA. (Stefani) Policijska preiskava je ugotovila, da je italijanski državljan Pietro Nicolosi, ki je opravljal funkcijo haitskega konzula v Monakovu, izvršil celo vrsto poslov v zvezi z izdajanjem ponarejenih potnih listov židovskim beguncem iz Poljske, Avstrije in Nemčije. Policija je aretirala Pietra Nicolosija, poljskega državljana Izaka Liserviseja in češkoslovaško državljanko Emilijo Polasanovo.

Borzna poročila.

Inozemske borze

Curih, 13. januarja. Beograd 10.—, Pariz 11.665, London 20.675, New York 442.50, Bruselj 74.75, Milan 23.28, Amsterdam 240.62, Berlin 177.37, Praga 15.15, Varšava 83.62, Bukarešta 3.25.

Iz raztelesovalnice v prerani grob

Žalostna slika bede in pomanjkanja slehernega socialnega čuta

Maribor, 13. januarja

Kdo v Mariboru ga ni poznal? Skljućenega v dve gubi, z globoko razoranim obrazom si ga lahko videl vsak dan ali z vozičkom na cesti od starega mestnega pokopališča pa do pokopališča na Pobrežju, kjer je mrtvašnice zalagal s svojimi cipresami, oleandri in drugim zelenjem; ali pa si ga videl pri negovanju teh njegovih ljubljenk na starem pokopališču. Vsako jesen je ta na videz preprosti in slabotni mož postal naravnost mojster v shranjevanju svojega zelenja v nekdanjo mrtvašnico, kjer je naravnost očetovsko zanj skrbel čez zimo. Bil je v pogodbenem razmerju z mestnim pogrebnim zavodom, za katerega je nabavljal zelenje v mrtvašnicah. Oskrboval je z zelenjem tudi stolnico, za kar je užival brezplačno stanovanje v nekdanji raztelesovalnici (prosekturi) poleg grobarjeve hišice (sedaj pokop. nadzorovatelja g. Sveniška). Od vsega tega silno vlažnega poslopja pa je bila zlasti ta sobica hujša od grobnice.

Ravno sedaj, pred enim mesecem sem ga kot star znanec v tej živi grobnici obiskal, ker sem bil opozorjen, da je nevarno bolan. Obupna slika za tragedijo naših socialnih razmer. In vendar me je tako milo prosil, naj storim vse, da ne pride v mestno hiralnico, ker da je popolnoma zadovoljen s tem svojim stanovanjem. Že sem bil pripravil situacijsko poročilo z naslovom »Živ v mrtvašnici«. Pa me je že drugo jutro presenetil pri vhodu pokopališča, češ da je že zdrav. In dva dni pozneje me je naprosil, naj mu preskrbim drugo stanovanje, ker to zahteva tudi zdravnik. In zopet nekaj dni pozneje se je že izselil; posrečilo se mu je na Pobrežju dobiti zanj primerno sobo. In danes popoldne se je iz mrtvašnice na Pobrežju za stalno preselil v — prerani grob.

Glavni dedič stare mariborske vrtnarije Burkhard Jože je v svojem 66. letu v sredo zvečer v svojem novem bivališču potrpežljivo zaključil svojo bridko usodo. Do razpolaganja s točnejšimi podatki, naj bodo omenjene le nekatere posebnosti. Pokojni je po smrti svoje matere kot glavni dedič neki cerkveni bratovščini prodal vso, z vrtom zelo obsežno zapuščino. Proti tej prodaji pa so ugovarjali ostali dediči (sestre in bratje) in izposlovali zanj skrbstvo. Skrbeli pa so zanj tako, da je bil primoran si sam služiti za preživljanje s tem, da je kot rečeno, preskrboval mrtvašnice s svojim zelenjem. Dočim so njegove sestre imenitne gospe, njegov brat pa celo dvakratni hišni posestnik in velik vrtnar, je moral glavni dedič Burkhardove vrtnarije dolgo sam vozariti svoje zelenje na Pobrežje in nazaj. Šele pred leti si je najel mladega pomočnika. Dolgo vrsto let so ga hranili s konjskim mesom, odnosno je moral imeti vso prehrano pri znanem konjskem mesarju. Dolgo si ni upal nikomur potožiti, da mu ta hrana ne ugaja. In trajalo je celo leto, preden smo ga pripravili do zamenjave z njemu primernejšo prehrano. Kadar ga je prijel obup nad tako usodo, se je zatekel k pijači. Vse to mu je zadnja leta kar vidoma izpodkopavalo zdravje. Dokler je bival v zatohli, vlažni raztelesovalnici in spal na postelji z odejo, kakršne bi se še pes branil, je bil že imuniziran proti počasnemu zastrupljevanju zlasti od premogovne kurjave zelo kadeče se peči v nikdar prezračeni sobi. Čim se je preselil na boljše, je nastopila reakcija z naglim zaključkom grenkega življenja, ki čaka svojega dramatika.

Medtem pa Jožefu Burkhardu postavlja ta spomin »Slovenski Narod« že iz hvaležnosti, ker je pokojni brezplačno skrbel za okrašenje groba našega Antona Tomšiča. Naj v miru počiva!

Obeta se zanimiva šahovska prireditev

Od 15. januarja do 14. maja bo odigrano drugo tekmovanje za klubsko prvenstvo SŠZ

Maribor, 12. januarja

Šahovska igra ima v Mariboru lepo število vnetih pripadnikov, ki goje kraljevsko igro deloma za zabavo, deloma pa za sport. V Mariboru so se v zadnjih letih šahisti tudi organizirali v posameznih organizacijah in klubih, kjer se intenzivno in vztrajno vežbajo. Najstarejša šahovska organizacija v Mariboru je Mariborski šahovski klub, ki je v letih svojega obstoja odlično izpolnjeval svojo nalogo in dosegel lepe uspehe. Ne smemo prezreti, da je prav iz vrst Mariborskega šahovskega kluba zrastel naš velemojster Vasja Pirc ter marsikateri odličen predstavnik kraljevske igre, ki se je na številnih tu- in inozemskih turnirjih z uspehom uveljavil. V Mariborskem šahovskem klubu je organizirana večina najboljših in najmočnejših igralcev, ki tvorijo jedro na posameznih medmestnih tekmah. Od ostalih klubov je najmočnejša šahovska sekcija SK Železničarja, ki združuje v svojih vrstah lepo število mladih in talentiranih igralcev ter šahovska sekcija UJNŽB, ki se je v preteklem letu tudi uspešno uveljavila. Pred leti so še razne druge kulturne organizacije imele svoje šahovske sekcije, pa so jih opustile.

Z ustanovitvijo Slovenske šahovske zveze je postalo delovanje posameznih klubov živahnejše, zlasti ko je organizirala zveza prvenstveno tekmovanje. Na svoji zadnji seji je zveza sklenila prireditev od 15. januarja do 14. maja drugo tekmovanje za klubsko prvenstvo Slovenske šahovske zveze in sicer po sledečih določilih: igra se na 8 deskah in ob določenih terminih. Barve na ploščah so izmenične. Kjer se igra z urami, se določa čas za razmišljanje: 2 uri za 36 potez, vsako nadaljnjo uro po 18 potez. Semifinale in finale se morata igrati z urami. V dvokrožnih tekmah po sistemu izpadanja zmaga klub, ki je iz obeh tekem dosegel nad polovico točk, v primeru neodločenega izida odloča boljši uspeh na prvih štirih ploščah. Nastopiti morejo samo igralci, ki so za klub verificirani.

Tekmovanje bo ob naslednjih terminih (na sedežu prvoimenovanega, ki ima na prvi plošči črne figure): 15. januarja: Železničar I : Železničar II, UJNŽB : ŠK Maribor ter Črna : Mežica.

22. januarja: Železničar II : UJNŽB in ŠK Maribor : Železničar I ter Mežica : Črna.

29. januarja: Železničar I : UJNŽB in ŠK Maribor : Železničar II.

5. februarja: zmagovalec iz tekme Mežica : Črna proti tretje plasiranemu klubu Maribora; revanžna tekma bo 19. februarja. Nadalje igra 5. februarja drugoplasirani klub Maribora proti Ptuju, revanžna tekma pa bo takisto 19. februarja.

5. marca igra zmagovalec iz tekme Maribor III : Mežica : Črna proti zmagovalcu iz tekme Maribor II : Ptuj, revanžna tekma pa bo 12. marca.

26. marca nastopi zmagovalec gornje tekme proti prvoplasiranemu klubu Maribora, revanžna tekma pa bo 2. aprila.

To bi bili termini v skupini A, ki obsega klube na naši severni meji. V skupini B igrajo klubi iz Celja, Šoštanja, Gaberja in Radeč, v skupini C pa klubi iz Ljubljane, Kranja in Škofje Loke. Semifinale se igra v času od 16. in 23. aprila, finale pa 7. in 14. maja.

Vprašanje javnih stranišč v Mariboru

Pomanjkanje javnih stranišč čutijo zlasti prebivalci magdalenskega okraja

Maribor, 12. januarja.

Znano je pomanjkanje javnih stranišč v Mariboru. Na nekaterih mestih, kakor na primer pri kolodvoru, potem na Rotovškem trgu itd. so svojčas odstranili nehigienična, stara javna stranišča. Uredila so se higienična javna stranišča, na primer ob državnem mostu na desnem bregu in podzemni stranišči pred frančiškansko cerkvijo in na Glavnem trgu. Ostala pa so še nekatera javna stranišča, ki ne ustrezajo zahtevam sodobnega okusa in sodobne higiene. Sedaj pa smo prišli z regulacijo Glavnega trga ob podzemsko javno stranišče na Glavnem trgu. V Mariboru itak čutimo pomanjkanje javnih stranišč in se vprašujemo, kje bodo sedaj v nadomestilo uredili novo, sodobno in moderno javno stranišče. Prvotno so razglasili, da bodo zgradili novo podzemno stranišče na Rotovškem trgu. Zaenkrat pa ni o tem duha ne sluha, četudi se čuti v središču mesta nujna potreba po nadomestilu.

Znova pa je treba opozoriti merodajne činitelje na okolnost, da imamo v Mariboru obsežne mestne predele, ki so brez javnega stranišča. Celo v bližini kolodvora ni javnega stranišča, četudi je potekla že lepa vrsta let, odkar so prejšnje nehigienično in neestetično stranišče porušili ter odstranili. Treba je čim preje uresničiti že obstoječi načrt o ureditvi podzemnega stranišča v bližini glavnega kolodvora.

Obsežen mestni kompleks od Vrazove ulice pa do periferije proti Kamnici je brez javnega stranišča. Pred leti so odstranili staro stranišče v Grajski ulici. Do danes pa še ni nobenega nadomestila. Zastarelo in tudi odstranitve potrebno javno stranišče na Vodnikovem trgu ne ustreza potrebam tega mestnega teritorija. Potrebno bi bilo določiti primeren prostor, kjer naj bi se zgradilo moderno, lično javno stranišče.

Pomanjkanje javnih stranišč pa čutijo zlasti prebivalci magdalenskega mestnega okraja. Razen starega javnega stranišča ob magdalenskem parku ni na vsem velikem in prostranem območju magdalenskega predmestja nobenega javnega stranišča. Tudi tukaj bo treba določiti pripraven prostor, kjer naj se postavi higienično podzemno javno stranišče.

Mariborčani se radi ponašamo z lepo lego našega mesta, pa tudi z raznimi modernizacijami v povojni dobi. Veliko milijonov je šlo za razne preureditve, ki so bile gotovo potrebne. Popolnoma pa smo pozabili na sodobno ureditev javnih stranišč ter potrebno dopolnitev njihovega števila. Tudi to spada k lepoti mesta in v kompleks vtisov, ki so tudi v tujskoprometnem in prestižnem pogledu precejšnje važnosti. Če smo doslej to stran naših perečih potreb zanemarjali, potem upamo, da se bo to vprašanje rešilo vsaj sedaj v pospešenem tempu.

Dva napadalca pred sodiščem

Maribor, 13. januarja.

V Mariboru je zbudil veliko vznemirjenje drzen roparski napad, ki sta ga zagrešila mlajša moška na znanega mariborskega starinarja Franca Pukla dne 7. novembra okoli 7. zvečer v Jezdarski ulici. Moška sta namreč g. F. Puklu iztrgala aktovko, v kateri je bilo 243 din, nato pa pobegnila. Na klice F. Pukla so mimoidoči skočili za pobeglima roparjema ter ju končno dohiteli in izročili stražniku. Izkazalo se je, da sta napadalca 23-letni brezposelni delavec Rajko Švigelj iz Maribora in 21-letni brezposelni delavec Stanko Renko, ki sta pri zaslišanju izpovedala, da sta g. Pukla s pomočjo ponarejenega pisma izvabila v Jezdarsko ulico, kjer naj bi se v svrho neke kupčije oglasil g. Pukl pri neki trafikantinji. G. Pukl, o katerem sta vedela, da ima precej denarja, je obema zlikovcema nasedel in je šel v past.

Zadeva je imela danes dopoldne svoj odmev pred mariborskim malim kazenskim senatom. Oba obtoženca skesano priznavata svoj greh. Izgovarjala pa sta se, da sta storila zločin radi brezposelnosti.

Mariborsko gledališče

Petek, 13.: Zaprto.
Sobota, 14.: ob 20. Vse za šalo. Red D.
Nedelja, 15. januarja, ob 15. Aida. ob 20. Mačeha.

Vala Batine jubilej v mariborskem gledališču. Tudi mariborsko Narodno gledališče proslavi 25letnico umetniškega delovanja svojega bivšega upravnika, dramskega ravnatelja in režiserja, sedaj člana ljubljanske drame g. Vala Bratine in sicer s krstno predstavo »Partije šaha«, najnovejšega dela znanega goriškega pisatelja Franceta Bevka.

Mariborska beležnica

Dežurni lekarni: Königova na Aleksandrovi cesti in Albanežejeva v Frankopanovi cesti.

V Ljudski univerzi: Predavanje o temi »20 let srednje Evrope«. Predava dr. Kyovsky.

Mariborske in okoliške novice

— **Pasji zapor v Mariboru.** Mestno poglavarstvo v Mariboru razglaša: Te dni so ugotovili na neki mački sive barve, ki je last g. Valentina Majša, steklino. V smislu čl. 56. in 57. živ. kuž. zakona se odreja do nadaljnjega strogi pasji zapor. Vsak sumljiv primer je treba javiti mestnemu poglavarstvu. Vsi psi morajo biti tako zavarovani, da je vsako poškodovanje oseb ali živali onemogočeno ter da je pobeg ali dostop tujim psom izključen. V zaprtem prostoru nagobčnik, sicer pa veriga ali močna vrvica in nagobčnik. Na cesti se morajo voditi psi na vrvici in morajo imeti varen nagobčnik, da je vsako ogrizenje ali popadanje onemogočeno. Vse mačke morajo biti varno zaprte. Iz območja mestne občine se smejo odpraviti psi le z dovoljenjem mestnega poglavarstva, to pa le tedaj, če spoznajo žival pri veterinarskem pregledu za popolnoma nesumljivo. Prepovedano je jemati pse v gostilne, kavarne in druge javne lokale (trgovine, mesnice, tržišča, zabavišča). Vsak pes, tudi z nagobčnikom, se bo izročil konjaču, če ga najdejo brez nadzorstva, prav tako prosto potepajoče se mačke. Konjač bo v preseldkih lovil pse in mačke, ki se bodo potepali. Pse, ki ne bodo pravočasno obdavčeni, bo pokončal konjač. Vsako poškodbo po tujih psih, oziroma mačkah mora lastnik takoj javiti mestnemu poglavarstvu, žival pa varno zavarovati do nadaljnjih odredb.

— **Tekmovanja za Maverjev pokal letos ne bo.** Pred nedavnim smo poročali o skorajšnjem pričetku letošnjega tekmovanja za Maverjev prehodni pokal. Kakor pa smo sedaj izvedeli letos ne bo tekmovanja, ker sta SK Železničar in SK Slavija odpovedala svoje sodelovanje. Tako bodo pač mariborski klubi v zimskem času ostali brez koristnega in potrebnega treninga, ki je nujno potreben glede na skorajšnji pričetek prvenstvenega tekmovanja. SK Železničar bo, kakor se čuje, absolviral 14-dnevno turnejo po južnih delih naše države in bo odigral vrsto nogometnih tekem z ostalimi železničarskimi klubi. Zadevna pogajanja so v teku.

— **Iz mariborske gasilske čete.** 5. februarja bo enodnevni tečaj mariborske gasilske čete za pripravo na gasilski kongres 13. in 15. avgusta v Ljubljani. — Dvomesečni tečaj za pasivno obrambo priredi začetkom februarja mariborska gasilska četa.

— **Nezgoda v kamnolomu.** V Reki je doletela v tamošnjem kamnolomu težka nezgoda 27-letnega pomožnega delavca Andreja Babiča. Obležal je nezavesten z nevarnimi poškodbami na glavi. Odpremili so ga v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

— **Mestno poglavarstvo v Mariboru razpisuje Slomškovo nagrado** za leto 1939 in ponovno za leto 1938, vsako v znesku 5000 din. Pravico do tekmovanja imajo v mariborskem kulturnem področju delujoči pisatelji leposlovci. Dela je treba predložiti do 1. oktobra 1939 predsedniku mestne občine, tako da je avtor označen z geslom, njegov naslov pa priložen v zaprti kuverti.

— **Velik je mariborski želodec . . .** Konzum Maribora v preteklem letu osvetljujejo med drugim sledeče številke: Slaninarji in okoliški mesarji so pripeljali na trg 2488 zaklanih svinj. Na perutninskem trgu je bilo v preteklem letu prodanih 71.759 kljunov, in sicer 16.378 kokoši, 51.906 piščancev, 430 gosi, 1660 puranov in 1385 rac. Morskih rib je bilo prodanih 8764 kg. Mariborske gospodinje so nakupile razen tega v preteklem letu 2778 voz krompirja, 646 čebule in 473 voz zelja, nadalje 5675 vreč žita, 1977 voz ter 9000 kožar raznega sadja. Lani je bilo zaplenjenih mesarjem 450 kg raznega mesa, 600 komadov jajc in okoli 30 l pokvarjene smetane. Napram letu 1937 je bilo v preteklem letu pripeljanih na mariborski trg za 588 voz več krompirja, razen tega 122 voz več zelja, 1068 vreč žita in 6148 komadov divjačine. Manj pa je bilo 3318 kljunov perutnine, 1968 kg rib, 43 voz čebule in 1389 voz sadja. Občutno nazadovanje se je čutilo na slaninarskem trgu, saj so pripeljali v preteklem letu slaninarji in okoliški mesarji 1185 svinj manj kakor v letu 1937, na živinske sejme pa je bilo prignanih 5525 repov živne in 4871 svinj manj kakor leta 1937. To gre predvsem na račun slinavke, ki je razsajala skoro vse poletje. Na živinske sejme so prignali lani 10.188 komadov in sicer 2463 volov, 214 bikov, 7013 krav, 320 telet in 187 konj, na svinjske sejme pa je bilo prignanih 5121 svinj.

— **Mlakuže.** Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Letos opažamo silno malo brige za odstranjevanje snežnih kopic in čiščenje ulic. Ob nastopu južnega vremena so se ceste in ulice spremenile v prave mlakuže. Nikogar ni, ki bi skrbel, da bi nabirajoča se voda odtekala v kanale. Kamor stopiš, je mlakuža ali brozga, v kateri lahko skoro utoneš. Čuditi se je brezbrižnosti, saj bi morale biti ceste in ulice vsaj v središču mesta že zdavna počiščene in brez brozgastega snega. Mariborski občani upamo, da se bodo prizadeti poboljšali.« — Mariborski davkoplačevalec.

— **Mestno poglavarstvo v Mariboru,** vojaški urad, poziva vse v Mariboru bivajoče mladeniče rojstnega letnika 1921. da se nemudoma, a najkasneje do 15. februarja prijavijo v mestnem vojaškem uradu v Mariboru, Slomškov trg 11, soba št. 4 radi vpisa v vojno evidenco. S seboj morajo prinesti: krstni list in domovnico ali kak drug dokaz o domovinstvu. Starši, varuhi in mojstri, ki imajo v uku take mladeniče, so odgovorni, da se ti prijavijo. Proti kršilcem s bo postopalo po zakonu.

— **Odsek Zveze mariborskih borcev** Sv. Bolfenk pri Središču se najlepše zahvaljuje mestnemu poglavarstvu v Mariboru za velikodušno podporo, katero sta sprejela za bolničnico dva vinčarja in ena vdova, člani tega odseka.

— **O tem in onem.** V drvarnico trgovca Karola Kresnika v Frankopanovi ulici so se splazili še neznaledeni zlikovci in odnesli nekatere predmete v vrednosti okoli 350 din. S kolesa je treščil 24letni delavec Franc Polenšek, ki stanuje na Radvanjski cesti 46. Pri padcu si je poškodoval desnico. Zdravi se v bolnici. — Na ledu je padel in se pobil po glavi 24letni hlapec Jurij Kores, doma iz Šobra pri Sv. Križu. Priletel je z vso silo z glavo na led in obležal nezavesten. Odpremili so ga v bolnico. 32letni strugarski pomočnik Hinko Salamon iz Studencev je prišel po nesrečnem naključju z levico v strugalnico, ki mu je zmečkala dlan leve roke. Zatekel se je v bolnico.

— **Mrtvaški zvon.** Na Pobrežju je umrl v Verstovškovi ulici v starosti 73 let vrtnar Jože Purkhardt. Žalujočim naše iskreno sožalje!

— **Slovenjebistriške novice.** V Gornji Bistrici je pogorelo gospodarsko poslopje posestnice Marije Guncer. Vzrok požara še ni točno dognan. Zdi se pa, da ga je zanetil kak potepuh, ki je prenočil v senu.

— **Iz Dravske doline.** Pri Sv. Danijelu bodo kakor se čuje, uredili vzorno drevesnico.

— **Osebna vest.** V tihem domačem krogu slavi danes upokojeni magistratni uradnik g. Franjo Vršič trojni jubilej: 70letnico rojstva, 45letnico kot Sokol, telovadec in 30letnico srečnega zakona s svojo zvesto družico gospo Pavlo. Pred vojno je bil v Gradcu član češkega Sokola in več let njegov starosta. Deloval je tudi kot predsednik in tajnik graškega »Napreja«, današnje »Čitalnice«, zbirališča narodno zavednih Slovencev. Svoja sina je vzgojil v narodnem duhu. Skromen, požrtvovalen, toda odločen narodnjak in kremenit značaj ni nikdar klonil. Ostal je zvest svojim idealom, čeravno je moral mnogo pretrpeti. Med vojno je bil v Gradcu konfiniran, ker so ga imeli v seznamu političnih osumljencev. Želimo mu, da bi še mnogo let ostal čil in zdrav med nami.

Iz Ptuja

— **Protituberkulozni dispanzer** pod lastno streho. Protituberkulozni dispanzer, ki je imel doslej svoje prostore v ptujski bolnici, si urejuje nove prostore v posebni hiši na Ljutomerski cesti in sicer v hiši g. Weselega. Poslopje je popolnoma zase in bodo prostori moderno urejeni. V poslopju bo tudi vodovod.

— **Društvo jugoslov. akademikov** v Ptuju je priredilo zadnjo soboto svoj družabni večer s plesom v zgornjih prostorih Narodnega doma. Obisk je bil zelo dober in so se udeleženci ob zvokih prijetne godbe zabavali do ranih jutranjih ur. Želeli bi še več takih prireditev.

— **Nemške pridige bodo odslej** v mestni župni cerkvi vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri.

— **Iz sodne službe.** Z novim letom so nastale nekatere spremembe na oddelkih tukajšnjega sodišča. Dosedanji sodnik izvršilnega oddelka g. dr. Vladimir Muha prevzame civilnopravni oddelek za levi breg Drave, sodnik dr. Robert Kramberger pa prevzame V. in VI. kazenski oddelek. Dosedanji sodnik kazenskega oddelka g. Zvonko Dokler pa prevzame izvršilni oddelek.

— **Ogenj** je izbruhnil pri posestniku Jožefu Pihlerju v Ločiču pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. Pogorelo mu je gospodarsko poslopje z vso zalogo sena in slame ter poljskim orodjem. Ogenj so baje zakrivili otroci, ki so se igrali z vžigalicami. Škoda znaša din 30.000.—, ki je deloma krita z zavarovalnino.

— **V Dravo je padel.** Čevljarski vajenec 17-letni Bogomir Dvoršak iz Sveče se je izprehajal ob nabrežju Drave. Na poledenelih tleh mu je spodrsnilo in se je naenkrat znašel v deroči Dravi. Imel je še toliko moči, da se je sam rešil iz valov. Vsega premraženega so prepeljali v bolnico.

Smuške tekme v zasavskih planinah

Trbovlje, 10. januarja

Zadnje dni, ko je odjuga zajela vse naše hribe in doline in spremenila ceste in pota v neprehodno snežno brozgo, je naša mladina žalostno povešala glave, ker je morala gledati, kako se tali sneg, ki so ga letos pričakovali z večjo nestrpnostjo kot druga leta in ki je končno le zapadel. Žalost naše mladine je bila tem večja, ker je bila pred vratmi velika smučarska prireditev, mladinske tekme, ki naj bi pokazale napredek naše mladine v smučanju. Pa ji je bila narava nepričakovano naklonjena. Že v noči od torka na sredo se je vreme nenadoma spremenilo. Pričel je pihati lahen sever, ki mu je sledil jutranji nuraz. Nastal je vremenski preobrat, ki ga je naša mladina z nezmanskim veseljem pozdravila. Žalost se je spremenila v veselje in vsa smučarska mladost naše doline se je pričela mrzlično pripravljati na mladinske smučarske tekme, ki so bile na praznik 6. t. m. popoldne izpod Mrzlice v dolino. Mladina je v skupinah naskočila vrh Sv. Katarine, kjer je bil v prvih popoldanskih urah start s ciljem pri gostilni Fric v Lokah. Najprej so se spustile v dolino kategorije izpod 14 let starosti. Bilo jih je veselje gledati že na startu, s koliko vnemo in skrbnostjo so se pripravljali na borbo, kakor bi bili že stari, rutinirani smučarski prvaki. Koj nato so že švignili po strmih pobočjih prvi mali tekmovalci, ki so se skoraj vsi čvrsto držali na nogah in le malokateri je pobiral svoje smučke ali palice v snegu, če pa že ni šlo vse tako gladko, se je pa vsak urno skobacal na deščice in odbrzel za prvim, da je bilo to veselo tekmujočo mladino res veselje gledati. Od kategorije pod 14. leti so dospeli na cilj Prates Drago v 3.32 min., Škrinjar Vilko v 3.43 min. in Janežič Jože v 3.50 min., tem pa so sledili Zavrašek, Mrzel, Grablič, Pleskovič, Ocepek, Deu in dr. V kategoriji nad 14 let pa so prispeli na cilj Kus Teodor v 2.46, Šramel Slavko v 3 in Beg Milan v 3.04 min., njim pa so sledili Pungeršar, Volčanšek, Pisanski, Hren, Plevčak, Šengan, Vanelli, Ajdišek in Deželak. Vsi tekmovalci so prišli v najboljšem razpoloženju na cilj, kjer jih je množica mladih prijateljev navdušeno objela.

V nedeljo 8. t. m. pa je bila klubska tekma smuškega odseka trboveljske SPD v alpski kombinaciji. Start je bil na Mrzlici ob najlepšem zimskem vremenu. Snežne prilike idealne, udeležba nepričakovano velika. Klubski prvak za leto 1939 je postal g. Plevčak Jože s 169.7 točkami. Najboljši čas dneva pa je dosegel g. Dvoršak, član Smučarskega odseka SPD v Celju, ki je na progi Mrzlica—Trbovlje dosegel rekorden čas 14.02 min. Tekmoval je izven konkurence. Od Trboveljčanov je dosegel najboljši čas 15letni Beg Milan v času 14.28, ki je tekmoval tudi izven konkurence. Po vrstnem redu so zmagali: Plevčak, Jazbec, Gnilšak kot seniorji in Kus, Pisanski in Rep kot juniorji. — In še številni drugi. — Vsi so prišli brez večjih ovir na cilj. — Prihodnje nedelje bodo izpopolnili naši smučarji za priprave za veliko medklubsko tekmo, ki bo tekom januarja ali februarja v naših planinah.

Izpred obrtnega sodišča

ŽE ZOPET BOLEZENSKI TEDEN

Nekateri delodajalci se še sedaj ne morejo sprijazniti z določbo § 219 obr. zak., ki določa, da obdrži delavec po najmanj 14 dnevnem zaposlenju pravico do plače za največ teden dni, ako bolezni ni zakrivil namerno ali z veliko nemarnostjo. Nešteto delodajalcev je bilo že obsojenih po tem paragrafu, vendar se pri obrtnem sodišču take tožbe ponavljajo dan na dan.

France je bil med trajanjem službenega razmerja v staležu bolnikov 3 dni, za katere ni dobil nikake mezde. Po izstopu je iztoževal odškodnino za 3 dni; pri razpravi se je delodajalec upiral plačilu, češ, da France obolelosti ni javil, razen tega pa je pri izstopu podpisal izjavo, v kateri je bilo napisano, da je popolnoma izplačan in da nima ničesar več terjati, tudi ne iz naslova bolezninе.

Toženec je bil obsojen v plačilo mezde za 3 dni. **Razlogi:** Tožečevo naziranje, da se je France že s samim podpisom navedene izjave odpovedal vtoževanemu znesku, je pravno zgrešeno. Nesporno je, da France za 3 dni, ko je bil bolan, ni prejel nikake plače, dalje pa je tudi nesporno, da Francetu ni nihče raztolmačil, kaj je bilo v dotični izjavi zapisano, in tudi sam France je ni prečital. Če bi jo bil France prečital ali pa če bi mu jo bil kdo prečital, bi je gotovo ne bil podpisal, ker njena vsebina ni bila resnična; neverjetno je namreč, da bi se bil ubog delavec odpovedal znesku 111.50 din brez vsake protiusluge.

Skrajni čas je že, da bi take pravde pred sodišči odpadle! Delodajalci pa naj ne zahtevajo od delojemalcev, da bi podpisovali take izjave, ki ne odgovarjajo resnici, saj delavec ne zahteva več, kakor mu zakon v svoji skromnosti dopušča.

Z Zidanega mosta

— **Odprta noč in dan so groba vrata.** V sredo smo pokopali na župnem pokopališču v Loki pri Zidanem mostu splošno znano in spoštovano go. Marijo Moser, mater gostilničarja in mesarja g. Alojzija Moserja na Zidanem mostu. Pokojnica je bila blaga in usmiljena žena, katero bodo pogrešali zlasti naši siromaki. Skoro do svoje smrti je izvrševala pletilsko obrt ter je bila kot taka znana daleč naokoli. Pokojnica zapušča sinova g. Alojzija in Ignacija. Poslednji je kot strokovni delavec zaposlen v Nemčiji. Naj ji bo zemlja lahka! Preostalim naše iskreno sožalje!

— **Brezobzirni avtomobilisti.** Zadnje dni piha jug. Zaradi tega je na cestah poledica in mnogo vode. Nekateri avtomobilisti so tako brezobzirni, da drve z največjo naglico po cesti in se pri tem nič ne zmenijo, če oškrope z blatom pešce, ki se spričo ozke ceste med Radečami in Zidanim mostom ne morejo nikamor umakniti.

— **Gradnja novega tira na Zidanem mostu.** Na tovornem kolodvoru na Zidanem mostu je zaposlenih precej delavcev, ki grade 250 metrov dolg nov tir. Delo hitro napreduje.

Iz Celja

—c **O razvoju letalstva v Sloveniji** bo predaval direktor Aeroputa dr. Stane Rape iz Ljubljane v pondeljek 16. t. m. ob 20. na ljudskem vseučilišču v risalnici dekliške meščanske šole. Opozarjamo na to zanimivo predavanje.

—c **Predavanje o Bolgariji.** Jugoslovensko-bolgarska liga v Celju bo priredila v četrtek 19. t. m. ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma predavanje o temi »Vtisi iz Bolgarije«. Predaval bo tajnik ljubljanske lige g. Velkoslav Bučar. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Vabimo občinstvo da se udeleži tega aktualnega in zanimivega predavanja v čim večjem številu.

—c **Letkovni odor** Sokolskega društva Celja-matice bo uprizoril v nedeljo 15. t. m. ob 14. v Sokolskem domu v Gaberju krasno igro »Peterčkove poslednje sanje«.

—c **Umrli so v celjski bolnici:** v sredo triletna posestnikova hčerka Štefica Škornikova iz Loke pri Žusmu in 5 mesecev stara Krista Močnikova, hčerka čevljarskega mojstra z Zvodnega pri Teharju, v četrtek pa 42-letni dninar Ivan Mramor iz Škofje vasi.

—c **Hišne posestnike in lastnike motornih vozil opozarja** mestno poglavarstvo v Celju, da so 1. t. m. zapadli v plačilo 5-odstotni najemninski vinar in 2-odstotna kanalska naklada za letošnje prvo četrtletje, vodarina in številna za lansko četrtletje ter četrti obrok davščine na vozila. Stranke naj plačajo zapadle obroke do 10. februarja pri mestni blagajni. Po preteku tega roka se bodo računale zakonite 6-odstotne zamudne obresti. Plačila, ki bodo po preteku 6 tednov od dneva dospelosti zaostala, bodo izterjana z izvršbo.

—c **Davčna uprava v Celju** poziva lastnike avtobusov in tovornih avtomobilov, da prijavijo pristojni davčni oblasti v teku meseca januarja, koliko registriranih avtobusov, tovornih avtomobilov in prikolic imajo. V prijavi je treba navesti znamko in številko motorja, nosilnost ter progo odnosno kraje, v katerih se izvršuje prevoz potnikov ali blaga. Pri avtobusih je treba navesti tudi število lani prevoženih kilometrov. Prav tako se pozivajo lastniki vozil, ki se ne registrirajo pri policijskem oblastvu, da prijavijo davčni oblasti število in vrsto voz ter obenem plačajo davščino za državni cesti fond in takso.